

Norden är en given röst i G20

Positionspapperet är antaget av styrelsen för Nordens Fackliga Samorganisation.

1. G20 har fått ökad betydelse på den internationella arenan. Det kan bland annat ses mot bakgrund av den senaste ekonomiska krisen och en allt svårare uppgift för det internationella samfundet att snabbt nå konsensus kring viktiga multilaterala överenskommelser. Genom G20 är beslut numera redan informellt tagna innan de har formellt fattas i olika internationella organisationer. De länder som inte är med i G20 mister därför viktigt inflytande. Det gäller också de nordiska länderna, som var för sig inte kvalificerar sig till gruppen. Tillsammans utgör Norden emellertid världens tolfte största ekonomi. För att snarast möjligt nå inflytande bör Norden därför snarast söka samarbete med G20.
2. Sedan 2008 möts G20-länderna på stats- och regeringschefsnivå. Förändringen hade till avsikt att hantera finanskrisen, återställa förtroendet, förhindra en djup depression och bidra till hållbar tillväxt. I en global kontext samlar G20-länderna 85 % av den samlade bruttonationalprodukten och cirka 80 % av världshandeln. Uppgraderingen innebär att G20 tagit en mer övergripande roll i global ekonomisk styrning samtidigt som detta medfört en breddad dagordning, som utöver frågor av ekonomisk och finansiell karaktär, också har bäring på frågor såsom sysselsättning, investeringar, livsmedelsförsörjning, miljö, klimat och energi; ett resultat av den allt svårare uppgiften att uppnå effektiva beslut i existerande multilaterala organisationer. Det går också att vända på resonemanget, existerande multilaterala organisationers betydelse har minskat i takt med att inflytandet från informella grupperingar såsom G20 vuxit. Detta ökar angelägenheten för ett samarbete med G20.
3. G20 har av sina deltagarländer beskrivits som "the premier forum for our international economic cooperation", en självutnämning som väcker frågetecken kring gruppens mandat och legitimitet. Rubriceringen kan förstås mot bakgrund av gruppens bredare syfte att i ett tidigt skede definiera gemensamma mål och skapa samförstånd kring hur dessa skall uppnås. Detta skapar momentum och förbättrar utsikterna för att nå enighet och implementering i de internationella organisationerna, såväl som på det nationella planet. De beslut och ståndpunkter som G20-gruppen åstadkommer har stor betydelse för det dagliga arbetet hos flera internationella organisationer, såväl som dessas funktionssätt.
4. Norden har en stark tradition av aktiv medverkan i internationella organisationer. En åskådarplats vid sidan av G20-gruppens sammanträden innebär att de nordiska länderna, som var för sig inte kvalificerar sig till gruppen, går miste om viktigt inflytande. Samtidigt beskrivs de nordiska ekonomierna i ett internationellt perspektiv ofta som framgångsrika och modellbildande; den nordiska modellen har belysts som ett gott exempel på en samhällsmodell som kan hantera kriser bättre än de flesta andra, ett utgångsläge som för Norden innebär möjligheten att bidra med konstruktiva förslag i G20-arbetet för hållbar tillväxt och konkurrenskraft.
5. Ordning och reda i ekonomierna jämte en kombination av tillväxt, konkurrenskraft och social trygghet väcker nyfikenhet. Den nordiska modellen har visat att det är möjligt att framgångsrikt kombinera ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft med en omfattande välfärdsstat och hög ekonomisk jämlikhet, även för små och öppna ekonomier där utrikeshandeln har stor betydelse. Inte minst gäller detta vid utformandet av spelregler för den internationella handeln. En central

utgångspunkt är att dessa tar höjd för fackliga och mänskliga fri- och rättigheter. En annan är att den globala handeln och investeringar ska bidra till välfärd, social utveckling och full sysselsättning. Därför är det särskilt angeläget för Norden att internationellt samverka för att uppnå gemensamma mål och nå en större genomslagskraft kring nordiska utgångspunkter för såväl hållbar tillväxt och konkurrenskraft som socialt skydd och regleringar som värnar demokratiska och grundläggande rättigheter.

6. Den nordiska avtalsmodellen med omfattande grad av arbetsmarknadsreglering genom kollektivavtal är också unik, såväl som i ett europeiskt som ett globalt perspektiv. Den har framgångsrikt skapat tillväxt och arbete i Norden samt jämnat ut inkomstskillnader. En central del för modellen och dess funktion är partssamverkan och social dialog. En hög facklig organisationsgrad, starka självständiga arbetsmarknadsparter, bred avtalstäckning och konstruktiv samverkan mellan parterna i arbetslivet är nödvändiga förutsättningar för stabilitet, förutsägbarhet och arbetsfred. Modellen, som ger möjligheter att hantera strukturomvandling och omställning, har ett gott internationellt rykte. Norden har vid flertalet tillfällen uppmärksammats för sin förmåga att på ett bättre sätt än de flesta hantera kriser. Även i G20 finns partsinflytande, genom Labour-20 (L20) och Business-20 (B20). Mot bakgrund av Nordens långa tradition av partssamverkan i syfte att finna konstruktiva lösningar på gemensamma utmaningar bör de nordiska parterna därför vara en given röst i L20 såväl som i B20.
7. Utöver Nordens renommé som en modellbildande och framgångsrik region har vi redan förutsättningar för ett gemensamt internationellt uppträdande, också i G20. På den globala arenan uppfattas de nordiska länderna som en redan sammansvetsad grupp som "tänker lika, vill lika och röstar lika". Med ett samlat BNP som placerar Norden bland 12 största ekonomierna i världen bör en samlad nordisk röst påverka G20 i en riktning som stärker världsekonomin och leder till social och hållbar utveckling.

Nordisk facklig position

- Nordens fackliga central- och huvudorganisationer, genom Nordens Fackliga Samorganisation¹ (NFS), anser att de nordiska länderna gemensamt bör söka samarbete med G20. Detta bör ske i dialog och samråd med arbetsmarknadernas parter.
- Vi uppmanar de nordiska regeringarna i Danmark, Finland, Norge, Sverige och på Island samt Nordiska ministerrådet att samordna och utreda sådana aktiviteter som leder till nordiskt inflytande och samarbete med G20.
- Den nordiska modellen, med starka självständiga parter, kan främja ett hållbart, inkluderande och rättvist arbetsliv; socialt, ekonomiskt och ekologiskt; i Norden, Europa och globalt. L20 och B20 är därför givna forum för de nordiska parterna.

¹ Nordens Fackliga Samorganisation, NFS, är en samarbetsorganisation för fackliga centralorganisationer i Norden. NFS har sexton medlemsorganisationer bestående av Landsorganisationerna, Tjänstemannaorganisationerna och Akademikerorganisationerna i de nordiska länderna. Därmed representerar NFS drygt 9 miljoner fackligt anslutna i hela Norden. NFS uppgift är att trygga ett nära samarbete mellan de anslutna medlemsorganisationerna. Samarbetet skall främja de fackligt organiserades intresse i vid mening, genom erfarenhetsutbyte, påverkansarbete och samverkan kring gemensamma mål.

Följande organisationer är medlemmar i NFS:

LO Danmark, FTF, Akademikerne; SAK, STTK, Akava; Samtak; SiK; BSRB, ASÍ; LO Norge, YS, Unio; LO Sverige, TCO, Saco